

ПАМ'ЯТІ НІНИ ІВАНІВНИ БАРДІЖ – ТАЛАНОВИТОГО ПЕДАГОГА І НАСТАВНИКА МОЛОДІ

Г.І. КАРИЧКОВСЬКА, кандидат сільськогосподарських наук

В статті висвітлюється життєвий і творчий шлях жінки-матері з непростю долею, талановитого педагога і мудрого фахівця-хіміка, що всі свої життєві сили, знання і досвід віддала справі виховання і професійного зростання молодого покоління.

Квіти, вірші, слова подяки і вітань, адресовані вчителям виринають у пам'яті кожного з нас в День учителя, що відзначається щорічно прекрасної осінньої днини. Вчителі – ці вічні промені світла, що освітлюють дорогу до знань, сівачі добра і мудрості, скульптори юних душ, яких пам'ятаємо і любимо, підсвідомо впродовж всього життя зв'язуємо свої поступки з їх принципами і мораллю. Кажуть, що вчитель той, хто вчить і вчиться сам протягом всього життя, а справжнім вчителем треба народитися зверху. Коли я думаю про ці істини, то переді мною постає образ прекрасного педагога, мудрого наставника і організатора молоді, досвідченого фахівця з хімії, кандидата педагогічних наук, доцента кафедри хімії, Ніни Іванівни Бардіж.

Народилася Ніна Іванівна 25 січня 1935 року в селі Рівне Рівненського району (нині Новоукраїнського) Кіровоградської області в сім'ї робітників. Семирічну освіту здобула у місцевій школі, а десятирічну – в зв'язку з переїздом батьків на інше місце проживання – у Дрогобицькій середній школі, яку закінчила у 1953 році. В цьому ж році вступила до Одеського педагогічного університету на факультет хімії, який закінчила у 1958 році. З того часу все своє життя вона тісно пов'язала з професією педагога і хіміка. За направленням вузу працювала вчителем хімії Гранівської середньої школи Гайсинського району, потім Немирівської середньої школи на Вінничині. В 1970 році Ніна Іванівна переходить на роботу до Уманського сільськогосподарського інституту на кафедру хімії, де від асистента дійшла до доцента і працювала там до виходу на заслужений відпочинок у 2003 році.

З перших днів роботи в інституті вона зарекомендувала себе знающим фахівцем-хіміком, досвідченим, мудрим, старанним і вимогливим педагогом, відмінним методистом. Багато років успішно вела курс лекцій та проводила лабораторні заняття з неорганічної, біорганічної та аналітичної хімії, а також читала лекції для аспірантів з основ педагогіки вищої школи. Усі види навчальної роботи Ніна Іванівна проводила на високому науково-методичному рівні, всю себе віддавала роботі зі студентами, не шкодуючи сил навчала їх премудростям хімії, закладаючи базові основи знань майбутнім спеціалістам аграрної сфери.

Зі спогадів Ніни Іванівни любов до хімії і методику викладання вона почерпнула у своєї сільської вчительки, яка звернула увагу на дівчинку-семикласницю, що завчала напам'ять цілі розділи з шкільного підручника хімії без розуміння суті, тому й одержувала трійки і обливалася слізьми з цього приводу. Тоді досвідчений педагог додатково попрацювала з маленькою Ніною застосувавши індивідуальний підхід і власну методику навчання. В результаті, Ніна Іванівна настільки полюбила хімію, що легко, без будь-якої сторонньої допомоги вступила на хімічний факультет університету і до кінця навчання була до своїх учнів та студентів, яких постійно навчала хімії. Вона мала широке коло інтересів, ясний аналітичний розум, вирізнялася своїм світоглядом, ерудицією, надзвичайною ретельністю при виконанні дорученої справи.

Поряд з навчальною роботою Ніна Іванівна успішно займалася науковими дослідженнями, а саме – синтезом нових органічних речовин та удосконаленням і розробкою нових методів навчання студентів аграрних вузів та учнів сільських шкіл хімії. Результатом її багаторічної наукової праці став захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему: «Підготовка студентів сільгоспвузів до здійснення профорієнтації сільських школярів на сільськогосподарські професії, пов'язані з хімією» в Ленінградському педагогічному інституті ім.Герцена в 1985 році. Звання доцента кафедри хімії присвоєне їй у 1990 році.

За період роботи Ніна Іванівна підготувала і видала друком понад сорок наукових статей та матеріалів наукових конференцій різних рівнів, більше десяти навчально-методичних розробок з хімії та методичні рекомендації для студентів і випускників з профорієнтаційної роботи. В кінці своєї трудової діяльності видала у співавторстві «Індивідуальні завдання з неорганічної хімії» та «Лабораторний практикум з неорганічної хімії», за якими навчаються студенти не тільки нашого університету, а й інших вузів суміжного профілю.

Н.І. Бардіж завжди брала активну участь і в громадській діяльності вузу, була постійним членом методичної ради підготовчого відділення та комісії з аналізу успішності студентів агрономічного факультету, проводила факультативні заняття з хімії та надавала методичну допомогу навчально-виробничим бригадам у підшефних школах Уманського району та м. Умані.

Перебуваючи серед студентської молоді, будучи куратором академічних груп на агрономічному факультеті багато років, Ніна Іванівна не уявляла свого життя без студентів. За активну роботу на науковій і педагогічній ниві Ніна Іванівна була неодноразово відзначена Грамотами обласних і районних відділів народної освіти, нагороджена путівкою на ВДНГ СРСР, Грамотами Уманського сільськогосподарського інституту та академії, Грамотами і Подяками Міністерства освіти УРСР та Міністерства сільського господарства УРСР і України, а в 2003 році, вже після виходу на заслужений відпочинок, вона була відзначена знаком «Відмінник освіти України».

Талант педагога Ніни Іванівни завжди поєднувався з високими людськими якостями доброчесності, порядності, мудрості і далекоглядності, що приваблювало до неї молодь. Її з вдячністю згадують тисячі бувших студентів та учнів, бо кожному з них вона віддала частинку свого серця. Ця жінка була настільки дбайливою і турботливою, що навіть приносила бутерброди своїм вихованцям, коли хтось із них не встигав пообідати або не мав для цього коштів, щедро ділилася останнім шматочком пирога як з колегою, так і з студентом. Колеги любили і поважали її: там, де вона перебувала панувала атмосфера творчої співпраці, взаємодопомоги і доброзичливості. Про її моральні якості і високі материнські почуття свідчить такий факт під час роботи в Немирівській середній школі (зі спогадів колеги і подруги Власюк Т.П.): коли в учня, в якого Ніна Іванівна була класним керівником, загинули в автокатастрофі батьки, вона повністю взяла його під свою опіку. Юнак успішно закінчив десятирічку із Золотою медаллю і за її рекомендацією вступив до Одеського університету на факультет хімії; всі роки навчання Ніна Іванівна всіляко підтримувала його всім, чим могла. У сім'ї Ніни Іванівни до закінчення школи виховувалися також її молодший брат та сестра чоловіка і, не дивлячись на свою зайнятість, вона для всіх знаходила можливість сказати тепле слово, і виявити материнську турботу. Будучи людиною віруючою, Ніна Іванівна не вимагала до себе особливої уваги, задовольнялася малим у побуті, її не цікавили якісь матеріальні вигоди, але була досить акуратною і вимогливою до себе і оточуючих у повсякденному житті. Колишні студенти та учні часто провідували Ніну Іванівну, приїжджаючи до Умані в своїх справах з різних кінців України і СНД, зупинялися в неї навіть зі своїми сім'ями. Добродушна господиня завжди радо зустрічала і приймала їх, як дорогих гостей, бо була людиною надзвичайної щедрості духу, сили, доброти і людяності, хоч доля не завжди була прихильною до неї самої. В розквіті життя похоронила свого коханого чоловіка, сама виростила і виховала двох синів, допомагала онукам, а на схилі літ пережила страшне горе – втрату старшого сина. Надійною опорою у її житті став другий чоловік Єфименко Григорій Терентійович, бувший кадровий військовий, з яким Ніна Іванівна прожила понад двадцять сім років; а похоронивши його – через місяць і сама відійшла в інший світ.

6 вересня 2012 року стало сумною датою в історії нашого колективу, бо цього дня перестало битися серце Бардіж Ніни Іванівни, яка все своє життя, свій час і турботу віддавала учням, студентам, власним дітям і онукам, друзям і тим, хто був поруч і потребував її тепла і уваги. Всі, хто знав Ніну Іванівну, працював, навчався і спілкувався з нею запам'ятають її завжди красивою, врівноваженою, мудрою, щирою, вірною в дружбі, турботливою, висококваліфікованим хіміком і вимогливим педагогом.

Одержано 5.09.12

В статье освещается жизненный и творческий путь Н.И. Бардиж талантливой педагога и мудрого специалиста-химика, которая все свои жизненные силы, знания и опыт отдала делу воспитания и профессионального роста молодого поколения.

Ключевые слова: *творческий путь, педагог, специалист-химик, профессиональный рост.*

The article highlights the life and career of mothers with a difficult fate, talented and wise teacher of chemists that all their vitality, knowledge and expertise given the education and professional development of young generation.

Key words: *career, teacher, chemists, professional growth.*